

21-12-16  
(M)

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1021

B.A./B.Sc. Semester—I

**HOME SCIENCE**

**(Family Resource Mgt. & Hygiene)**

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—60

**Note** :— Attempt **ONE** question each from Sections A, B, C and D and **ALL** questions from Section E.

**SECTION—A**

1. What is the difference between house and home ? In detail enumerate the functions of Home. 4,8
2. Explain any four principles of planning a house with relevant examples. 3×4

**SECTION—B**

3. Explain any three principles of art in relation to interior decoration. 3×4
4. Draw a Colour Wheel and explain the use of colours in interior decoration for various rooms. 4,8

**SECTION—C**

5. Define the term infection. Discuss the role of carriers in spreading the diseases. What measures can be adopted to control infectious diseases in a community ? 2,5,5
6. What is the difference between Amoebic and Bacillary dysentery ? Explain the mode of spread and prevention of diarrhoea. 4,8

**SECTION—D**

7. What are the symptoms of Food Poisoning ? How it is caused and what will you do to prevent it ? 4,8
8. Explain the various methods of water purification at home. 12

**SECTION—E**

9. Write short notes on the following :
- Renting vs. owning a house
  - Complementary colour scheme
  - Natural immunity
  - Diseases spread by droplet infection
  - Food Hygiene
  - Value. 6×2

**(Punjabi Version)**

**ਨੋਟ :—** ਭਾਗ ਓ, ਅ, ਏ ਅਤੇ ਸ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਭਾਗ ਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**ਭਾਗ—ਓ**

- ਮਕਾਨ (House) ਅਤੇ ਘਰ (Home) ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਘਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰੋ। 4,8
- ਇੱਕ ਘਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3×4

**ਭਾਗ—ਅ**

- ਅੰਤਰਿਕ ਸਜਾਵਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਲਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤਿੰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 3×4
- ਇੱਕ ਰੰਗ ਚੱਕਰ ਬਣਾਉ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਰਿਆਂ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਜਾਵਟ ਵਿੱਚ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਉਪਯੋਗ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4,8

**ਭਾਗ—ੲ**

5. ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਸ਼ਬਦ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ। ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਾਹਕ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਉਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਸਮੁਦਾਇ ਵਿੱਚ ਸੰਕ੍ਰਮਕ ਰੋਗਾਂ ਉਪਰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਉਪਾਅ ਅਪਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ? 2,5,5
6. ਅਮੀਬੀ ਅਤੇ ਦਡਾਣੂ (Amoebic and Bacillary) ਪੇਚਿਸ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ ? ਡਾਈਰਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਦੇ ਮੋਡ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 4,8

**ਭਾਗ—ਸ**

7. ਭੋਜਨ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇਪਣ ਦੇ ਲੱਛਣ ਕੀ ਹਨ ? ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੀ ਕਰੋਗੇ ? 4,8
8. ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਸੁਧਤਾ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 12

**ਭਾਗ—ਹ**

9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਉਪਰ ਸੰਖਿਪਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
- ਕਿਰਾਏ ਦਾ ਘਰ ਬਨਾਮ ਖਰੀਦਿਆ ਹੋਇਆ ਘਰ
  - ਪੂਰਕ ਰੰਗ ਯੋਜਨਾ
  - ਪ੍ਰਾਕਿਤਿਕ ਪ੍ਰਤਿਰੱਖਿਆ
  - ਛੋਟੀ ਬੁੰਦ ਸੰਕ੍ਰਮਣ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਣ ਵਾਲੇ ਰੋਗ
  - ਭੋਜਨ ਸਫ਼ਾਈ
  - ਮਾਨ (Value)।
- 6×2

**(Hindi Version)**

ਸੂਚਨਾ :— ਭਾਗ ਕ, ਖ, ਗ ਤਥਾ ਘ ਪ੍ਰਤਯੇਕ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।  
ਭਾਗ ਙ ਕੇ ਸਭੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

**ਭਾਗ—ਕ**

1. ਸਕਾਨ ਔਰ ਘਰ ਕੇ ਸਥਯ ਕਯਾ ਅੰਤਰ ਹੈ ? ਵਿਸ਼ਤਾਰਪੂਰਕ ਘਰ ਕੇ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਗਠਨਾ ਕਰੋ। 4,8

2. एक घर की योजना के कोई भी चार सिद्धांतों की प्रासंगिक उदाहरणों सहित व्याख्या करो। 3×4

भाग—ख

3. आंतरिक सजावट के संबंध में कला के किन्हीं तीन सिद्धांतों की व्याख्या करो। 3×4
4. एक रंग चक्र बनाइए तथा विभिन्न कमरों के लिए आंतरिक सजावट में रंगों के उपयोग की व्याख्या करो। 4,8

भाग—ग

5. संक्रमण शब्द को परिभाषित करो। रोगों के प्रसार में वाहक की भूमिका पर चर्चा करो। एक समुदाय में संक्रामक रोगों पर नियंत्रण करने के लिए कौन से उपाय अपनाने चाहिए ? 2,5,5
6. अमीबी और दण्डाणु (Amoebic and Bacillary) पेचिश के मध्य क्या अंतर है ? डायरिया के प्रसार और रोकथाम के मोड की व्याख्या करो। 4,8

भाग—घ

7. भोजन की विषाक्तता के लक्षण क्या हैं ? यह कैसे होता है और आप इसे रोकने के लिए क्या करेंगे ? 4,8
8. घर पर जल शोधन के विभिन्न तरीकों की व्याख्या करो। 12

भाग—ङ

9. निम्नलिखित पर संक्षिप्त नोट लिखो : 6×2
- किराये का घर बनाम खरीदा हुआ घर
  - पूरक (Complementary) रंग योजना
  - प्राकृतिक प्रतिरक्षा
  - छोटी बूंद संक्रमण द्वारा फैलने वाले रोग
  - खाद्य स्वच्छता
  - मान (Value)।